

TRGOVAČKI SUD, Sete

Presuda od 21.III 1967.

Cies d'assurances La Nationale,
La Concorde i Alpina c/a Lary

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Manjak tereta - Aktivna legitimacija protiv broдача kad je izdana teretnica na ime - Prijevozni kalo - Obiјesno parničenje - Kad na odredištu brodar zajedno s carinskim organom utvrdi manjak tereta kojemu ne prigovara, pretpostavlja se da je taj manjak nastao za vrijeme prijevoza tereta morem - Kad je izdana teretnica na ime, aktivnu legitimaciju protiv broдача za tužbu radi naknade štete iz prijevoza, na koju se primjenjuje Konvencija o teretnici iz 1924. godine, ima osoba koja je navedena u teretnici - Ako se na prijevoz ne primjenjuje navedena Konvencija, aktivna legitimacija kod teretnice na ime prosudjuje se prema zakonu mjesta gdje je zaključen ugovor - Prijevozni kalo priznaje se prema običajima luke iskrcaja - Smatra se da se brodar obiјesno parniči, ako odbije udovolјiti tužitelјevu zahtјevu, unatoč okolnosti da se njegovu odbijanje protivi stalnoj sudskoj praksi mjesta njegovog sjedišta, nadležnog apelacionog suda i običajima luke njegovog sjedišta

Brodar je prevezao teret vina. Na odredištu je brodar zajedno s carinskim organom ustanovio manjak tereta. O ovom ustanovljenju činjeničnog stanja brodar ne prigovara. Osiguratelji su nadoknadili primaocu štetu i tuže brodara da im naknadi isplaćenu osigurninu. U toku postupka pojavilo se nekoliko spornih pitanja.

Tako se postavilo pitanje dokazivanja da li je manjak nastao za vrijeme prijevoza morem. Sud je zauzeo slijedeće stajalište:

Budući da je brodar u luci odredišta utvrdio manjak zajedno s carinskim organom i tom utvrdjivanju ne prigovara, pretpostavlja se da je manjak nastao tokom prijevoza tereta morem.

Brodar je podigao prigovor pomanjkanja tužitelјeve aktivne legitimacije. Za svoje stajalište poziva se na okolnost da je izdana teretnica na ime. Sud smatra da kod prijevoza za koji je izdana teretnica na ime, i na koji se primjenjuje Konvencija o teretnici od 1924. godine, aktivna legitimacija pripada osobi navedenoj u teretnici ili krca telju. Ukoliko ne dolazi do primjene navedena Konvencija, tada pitanje aktivne legitimacije treba prosudјivati prema

zakonu mjesta gdje je ugovor zaključen. U ovom sporu ne dolazi do primjene Konvencija o teretnici, jer je luka ukrcaja bila u Maroku, a ova država nije članica navedene Konvencije. Prema marokanskom pravu osiguratelj tereta koji je svom osiguraniku dužan nadoknaditi štetu za koju je odgovorna treća osoba, može tu osobu tužiti i prije isplate osigurarine osiguraniku, pa je na temelju toga sud odbio brodarov prigovor pomanjkanja tužiteljeve aktivne legitimacije.

Spor se vodio i o visini prijevoznoga kala. Brodar zastupa stajalište, jer se radilo o prijevozu iz Maroka u Francusku, da treba primijeniti običaje koji vrijede za prijevoze na Atlantskom oceanu, tj. 0,50% kala. Sud ni ovo stajalište nije prihvatio, već smatra da prijevozni kalo treba priznati prema običaju luke iskrcaja, što u konkretnom slučaju iznosi 0,25%.

Tužitelj je zatražio od suda da brodara proglasi odgovornim za obijesno parničenje. Sud je tomu zahtjevu udovoljio. Brodar, kaže sud, mora poznavati običaje luke u kojoj se nalazi njegovo sjedište, kao i stalnu sudsku praksu suda mjesta njegovog sjedišta i nadležnog apelacionog suda. Ako je brodarovo protivljenje zahtjevu tužbe u suprotnosti s navedenim običajima i sudskom praksom, treba smatrati da se brodar obijesno parniči i proglasiti ga odgovornim za sve posljedice koje iz takvog parničenja proistječu.

(DMF 1967, str.687)

B.J.

FRANCUSKA ARBITRAŽA

Odluka od 25.XI 1966.

Prijevoz stvari morem - Stojnice - Početak toka stojnica -
Izračunavanje stojnica na temelju klauzule "radno grotlo" -
Štrajk - Predaja pisma spremnosti - Stojnice počinju teći,
ukoliko nije drukčije ugovoreno, početkom slijedećeg radnog
vremena, pod uvjetom da je brod bio spreman za rad, odnosno
da je predao pismo spremnosti u prethodnom radnom vremenu -
Okolnost da je zapovjednik prije vremena, od kojega se raču-
na tok stojnica, dopustio rad na brodu, ne utječe na računa-
nje početka toka stojnica - Pismo spremnosti potrebno je
predati samo ako su to stranke ugovorile - Štrajk ne prekida
tok stojnica, osim ako korisnik prijevoza dokaže da je štrajk
bio nepredvidljiv i neotklonjiv - Ako je ugovorena norma
ukrcaja odnosno iskrcaja prema radnom grotlu, vrijeme traja-
nja stojnica računa se prema najvećem radnom grotlu - Kao